

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 4 юни 2021 г.
(OR. en)

Междуетноститутуционално досие:
2018/0228 (COD)

6115/21
ADD 1

TRANS 72
FIN 107
CADREFIN 61
POLGEN 22
REGIO 18
ENER 39
TELECOM 59
COMPET 98
MI 85
ECO 24
CODEC 186

ПРОЕКТ ЗА ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ НА СЪВЕТА

Относно: Позиция на Съвета на първо четене с оглед на приемането на
РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за
създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на
регламенти (ЕС) № 1316/2013 и (ЕС) № 283/2014
– Проект за изложение на мотивите на Съвета

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 6 юни 2018 г. Комисията прие своето предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Механизъм за свързване на Европа (МСЕ) и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1316/2013 и (ЕС) № 283/2014 като едно от предложенията, свързани с многогодишната финансова рамка (по-нататък МФР). Предложението има за цел да установи правното основание за Програмата на МСЕ за периода след 2020 г.
2. В Европейския парламент Комисията по промишленост, изследвания и енергетика (ITRE) и Комисията по транспорт и туризъм (TRAN) бяха избрани за водещи съвместни комисии. Докладът беше гласуван съвместно от двете комисии през ноември 2018 г. и потвърден на пленарно заседание през декември 2018 г. През новия парламентарен мандат г-н Dominique RIQUET (Renew, FR), г-н Marian-Jean MARINESCU (EPP, RO) и г-жа Henna VIRKKUNEN (EPP, FI) бяха определени за съдокладчици по предложението.
3. Европейският икономически и социален комитет прие становището си на 19 септември 2018 г.
4. Европейският комитет на регионите даде становището си на 10 октомври 2018 г.
5. След обсъждания на техническо равнище в група „Приатели на председателството“ Съветът по транспорт, телекомуникации и енергетика постигна частичен общ подход по предложението на заседанието си на 3 декември 2018 г. Впоследствие се проведеха тристранни преговори с Европейския парламент. Елементите, поставени в квадратни скоби в текста на частичния общ подход, бяха оставени извън обхвата на преговорите на този етап, поради необходимост на първо време от по-голям напредък на хоризонтално равнище, включително от политически насоки от Европейския съвет във връзка с многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2021 – 2027 г., за да може Съветът да установи позицията си по тези части.

6. На 13 март 2019 г. Комитетът на постоянните представители взе под внимание доклад за напредъка¹ и потвърди общото разбиране, отразяващо актуалното състояние на преговорите с Европейския парламент, постигнато на триалога на 7 март 2019 г. Пленарното заседание на Европейския парламент също потвърди това общо разбиране на 17 април 2019 г., като прие позицията си на първо четене.
7. След заседанието си от 17 до 21 юли 2020 г. Европейският съвет даде политически насоки по всички досиета, свързани с МФР (вж. док. ST 00010/20). Ето защо, с оглед на продължаването на преговорите с Европейския парламент, група „Приатели на председателството“ (MCE) изготви преразгледан мандат², който беше одобрен от Корепер на 23 септември 2020 г.
8. Впоследствие бяха проведени три триалога – на 26 октомври, 11 декември 2020 г. и 22 януари 2021 г.
9. На последния триалог на 11 март 2021 г. беше постигнато цялостно временно споразумение между Съвета и Европейския парламент в съответствие с мандата, подновен от Корепер на 10 март 2021 г. На 24 март 2021 г. Комитетът на постоянните представители потвърди окончателния компромисен текст, договорен по време на триалога.
10. На съвместното заседание на комисиите TRAN и ITRE на Европейския парламент на 15 април 2021 г. беше одобрен същият предварителен компромисен текст. Впоследствие, на 23 април 2021 г. председателите на комисиите TRAN и ITRE изпратиха писмо до председателя на Комитета на постоянните представители, в което се посочва, че ако Съветът приеме позицията си на първо четене в съответствие с договореното цялостно предварително споразумение, те ще препоръчат въпросната позиция, след проверка от юрист-лингвистите, да бъде приета без изменения от Парламента на второ четене.

¹ ST 7207/19, 7207/19 ADD 1 и 7207/19 COR 1.

² ST 11137/20.

II. ЦЕЛ

11. Общата цел на регламента е да установи правното основание за Програмата на МСЕ за периода след 2020 г. Общата цел на МСЕ е да изгражда, развива, модернизира и допълва трансевропейските мрежи в областта на транспорта, енергетиката и цифровите технологии и да улеснява трансграничното сътрудничество в областта на енергията от възобновяеми източници, като се отчитат дългосрочните ангажименти за декарбонизация, като се повишава европейската конкурентоспособност, интелигентният, устойчив и приобщаващ растеж, териториалното, социалното и икономическото сближаване, достъпът до и интегрирането на вътрешния пазар и се акцентира върху полезните взаимодействия между секторите на транспорта, енергетиката и цифровите технологии.

III. АНАЛИЗ НА ПОЗИЦИЯТА НА СЪВЕТА НА ПЪРВО ЧЕТЕНЕ

Процедурен контекст

12. Въз основа на предложението на Комисията Парламентът и Съветът проведоха преговори с оглед да се постигне бързо споразумение на второ четене въз основа на позицията на Съвета на първо четене. Текстът на проектопозицията на Съвета отразява напълно компромиса, постигнат между двата съзаконодателни органа.

Обобщение на основните въпроси

13. Позицията на Съвета на първо четене съдържа следните основни елементи, по които съзаконодателите постигнаха съгласие:

Хоризонтални и свързани с транспорта разпоредби:

14. Двойно използване на инфраструктурата за граждански и военни цели: За да се даде възможност за двойна употреба за граждански и отбранителни цели на инфраструктурата на основната или широкообхватната мрежа TEN-T, позицията на Съвета на първо четене определя допълнителните специфични изисквания за допустимост, които ще се прилагат за действия, свързани с адаптирането на мрежата за двойна употреба за граждански и отбранителни цели.

15. Допустими действия: Съзаконодателите се споразумяха да разширят действията, допустими за финансиране, за редица проекти, които ще обхващат, наред с другото, трансграничните връзки и липсващите връзки, изброени в част III на приложението, морските пристанища и пристанищата по вътрешните водни пътища от широкообхватната мрежа, както и отвъдморските страни и територии, с цел подобряване на свързаността на периферните и изолираните територии.
16. Проценти на съфинансиране (транспорт и енергетика): Съзаконодателите се споразумяха да запазят принципа за диференциране на процентите на съфинансиране между различните видове действия с цел МСЕ да се съсредоточи върху най-важните действия, особено върху трансграничните проекти. Максималните проценти на съфинансиране бяха увеличени в подкрепа на редица действия, насочени по-специално към интегрираните структури за управление, като например съвместни предприятия, както и полезните взаимодействия. Тези действия се отнасят, наред с другото, до оперативната съвместимост в областта на морския транспорт, вътрешните водни пътища и железопътния транспорт, докато МСЕ ще продължи да бъде насочен към трансграничните мерки. Освен това специална сума от МСЕ ще бъде използвана за завършването на липсващите големи трансгранични железопътни връзки между близки държави в подкрепа на функционирането на единния пазар, като за тази сума ще се прилагат правилата за съфинансиране на прехвърлянето от Кохезионния фонд към МСЕ.
17. Бюджет на МСЕ: Позицията на Съвета на първо четене отразява бюджетните суми, договорени от държавните и правителствените ръководители на заседанието им от 17 до 21 юли 2020 г. Освен това разпоредбите бяха приведени в съответствие с респективните разпоредби на Регламента за общоприложимите разпоредби по отношение на сумите, прехвърляни от Кохезионния фонд.
18. Разпоредба за реципрочност: Съзаконодателите се споразумяха да включат разпоредба, която гарантира реципрочно участие на правни субекти, установени в Съюза, в еквивалентни програми на трети държави, които участват в Програмата на МСЕ.

19. Няколко други разпоредби бяха променени вследствие на хоризонталния подход на Съвета към всички досиета, свързани с МФР. Те се отнасят по-специално до създаването на програмата по член 1 за периода 2021–2027 г. и до разпоредбите относно кумулативното и алтернативното финансиране. Освен това, за да се осигури приемственост при предоставянето на подкрепа в съответните области на политиката и да се даде възможност за изпълнение от началото на многогодишната финансова рамка за периода 2021–2027 г., беше добавена разпоредба за ретроактивно прилагане от 1 януари 2021 г.

Енергийни разпоредби:

20. Трансгранични проекти за енергия от възобновяеми източници : В духа на разпределянето на определен процент от финансирането за целите в областта на климата, Съветът увеличи сумата, която може да бъде разпределена за трансгранични проекти за енергия от възобновяеми източници, и предвиди възможност за прехвърляне на останалата част от тези разпределени средства към механизма за финансиране на енергията от възобновяеми източници, ако реалното навлизане на пазара на трансграничните проекти за енергия от възобновяеми източници изостава.
21. Критерии за подбор и работни програми: Съветът поиска и съгласуваност с принципа „енергийната ефективност на първо място“ при определянето на критериите за подбор и призова в работните програми да се постави специален акцент върху действията, насочени към по-нататъшно интегриране на вътрешния енергиен пазар, прекратяване на енергийната изолация и премахване на затрудненията в електроенергийните междусистемни връзки.

Цифрови разпоредби:

22. Полезни взаимодействия на действията: Позицията на Съвета на първо четене има за цел да се увеличат максимално полезните взаимодействия между действията, подкрепяни по програмата, по отношение на социално-икономическите движещи сили в даден район и равнището на финансиране, необходимо за разгръщане на цифровата инфраструктура. Въпреки че подкрепя най-модерната свързаност за движещите сили на социално-икономическото развитие, тя също цели постигането на всеобхватно покритие, включително на домакинствата, тъй като преодоляването на по-късен етап на пропуските във вече обхванатите зони е икономически неизгодно.

23. Цифрова инфраструктура: За да се гарантира, че МСЕ поддържа акцента върху финансирането на инфраструктурата, индивидуалните цифрови услуги и приложения, като например технологиите на разпределения регистър или изкуствения интелект, ще останат извън обхвата на програмата, тъй като към тях може да се подходи чрез други финансови инструменти, като например „Цифрова Европа“.

24. Териториално сближаване: С цел да се засили териториалното сближаване на Съюза, в позицията на Съвета на първо четене се поставя акцент върху създаването, а там, където то вече съществува, върху осигуряването на дублиране на опорната инфраструктура, свързваща най-отдалечените региони, островите, отвъдморските страни и територии посредством териториалните води на държавите членки и изключителните икономически зони.

В това отношение позицията на Съвета има за цел също да допълни предоставянето на адекватна връзка между терабитния капацитет и европейските високопроизводителни изчислителни ресурси.

25. Допустими субекти: Списъкът на допустимите субекти бе разширен, така че да включва и съвместни предприятия и правни субекти, установени в отвъдморски страни и територии, асоциирани към МСЕ. Освен това беше добавена клауза, която да гарантира, че правни субекти, установени в трети страни, асоциирани към програмата, и правни субекти, установени в Съюза, но пряко или непряко контролирани от трети държави и/или граждани на трети държави и/или субекти, установени в трети държави, не отговарят на условията за участие във всички или в някои от действията поради надлежно обосновани причини, свързани със сигурността.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

26. Позицията на Съвета подчертава основната цел на предложението на Комисията и напълно отразява компромиса, постигнат при неформалните преговори между Съвета и Европейския парламент с подкрепата на Комисията.

27. Затова Съветът смята, че позицията му на първо четене представлява балансирано представяне на резултатите от преговорите и след като бъде приет, регламентът ще продължи да играе ключова роля в изграждането, развитието, модернизирането и завършването на трансевропейските мрежи в областта на транспорта, енергетиката и цифровите технологии.
-